

ECHO

ZACHODNIOPOMORSKIEJ WSI

Nr 5/2023

POTRZEBNE BADANIA LABORATORYJNE 6
ZBOŻA W PORTACH 24/7

BEZPIECZNIE NA WSI MAMY, NIEBEZPIECZNYCH 14
SUBSTANCJI UNIKAMY – PODSUMOWANIE KONKURSÓW
PREWENCYJNYCH SKIEROWANYCH DO NAJMŁODSZYCH
MIESZKAŃCÓW TERENÓW WIEJSKICH

**Bank Spółdzielczy
w Goleniowie**

**Kredyt WŁASNY HEKTAR
na zakup ziemi**

- okres kredytowania do 15 lat
- kredyt do 800 000 zł

O szczegóły pytaj w placówkach Banku:
NOWOGARD, MASZEWO, LOBEZ, WĘGORZYNO, CHOCIWEL,
GOLENIÓW, DOBRZANY, DOBRA, IŃSKO, STEPNIKA

www.bsgoleniow.pl

Zachodniopomorska Izba Rolnicza

- Prezes Izby: Andrzej Karbowy
Wiceprezes Izby: Jerzy Mariak
Członkowie Zarządu: Mirosław Ignaszak, Kazimierz Kuligowski, Anna Rydzkowska
Zajmujemy się w szczególności:
- bezpłatnym doradztwem prawnym;
 - działalnością szkoleniową;
 - zbieraniem opinii, wniosków, analiz i informacji gospodarczych;
 - działaniem na rzecz tworzenia rynku rolnego;
 - pomocą w powoływaniu zrzeszeń i stowarzyszeń producentów rolnych;
 - doradztwem w zakresie produkcji rolniczej;
 - współpracą z jednostkami doradztwa rolniczego;
 - działaniem na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi;
 - doradztwem w zakresie poprawy jakości produktów rolniczych;
 - promowaniem produktów rolniczych i ich eksportu;
 - działaniem na rzecz ochrony środowiska i wiejskiego dziedzictwa kulturowego.

Echo Zachodniopomorskiej Wsi: pismo Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Adres redakcji:

ul. Chmielewskiego 22A/9, 70-028 Szczecin

tel. 91 484 40 72

e-mail: izba@zir.pl

www.zir.p

ul. Słowiańska 5, 75-846 Koszalin

tel. 94 346 05 14

e-mail: koszalin@zir.pl

www.zir.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Szanowni Państwo!

Obserwując dotychczasowe działania Rządu rolnicy nie widzą szans na szybką poprawę, a w najbliższej przyszłości przewidują pogłębienie się tej złej sytuacji we wszystkich sektorach rolnictwa.

Choć cały czas toczą się rozmowy, to zastanawiamy się czy przyjęte przez Rząd ustawy, rozporządzenia i zmiany do nich zrekompensują rolnikom straty jakie ponieśli w związku z wysokimi kosztami środków do produkcji a ciągle spadającymi cenami wszystkich produktów pochodzenia rolniczego.

Zachęcam do lektury celem zapoznania się z innymi ważnymi wydarzeniami.

Andrzej Karbowy – Prezes Zarządu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Spis treści

INFORMACJE ZACHODNIOPOMORSKIEJ IZBY ROLNICZEJ	4
POSIEDZENIE RADY DS. MŁODYCH ROLNIKÓW	5
INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH	5
XVI POSIEDZENIE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH	7
INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA	9
INFORMACJE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA	11
INFORMACJE KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO	13
PRZEPIS – ŻEBERKA W PRZYPRAWACH	17

INFORMACJE ZACHODNIOPOMORSKIEJ IZBY ROLNICZEJ

Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej od wielu miesięcy wnosił o możliwość chowu trzody na własny użytek, które zapewniłoby m.in. częściowe bezpieczeństwo żywnościowe naszego kraju. Dnia 10 maja br. po wcześniejszym podpisaniu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi weszło rozporządzenie, dzięki któremu zostały obniżone wymagania dotyczące chowu świń utrzymywanych w celu produkcji mięsa na własne potrzeby.

Zgodnie z rozporządzeniem najważniejszymi zmianami są m. in:

- Nie będzie konieczności sporządzenia przez posiadaczy zwierząt spisu posiadanych świń z podziałem na prosięta, warchlaki, tuczniki, lochy, loszki, knury i knurki ani bieżącego aktualizowania tego spisu.
- Odstąpiono od obowiązku prowadzenia rejestru wjeżdżających na teren gospodarstwa środków transportu do przewozu świń, paszy lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których są utrzymywane świnię.
- Nie będzie konieczności stosowania się do nakazu wykonywania w da-

nym gospodarstwie czynności związanych z obsługą świń wyłącznie przez osoby, które wykonują te czynności tylko w danym gospodarstwie.

- Odstąpiono od obowiązku stosowania przed obsługą świń środków higieny niezbędnych do ograniczenia ryzyka szerzenia się afrykańskiego pomoru świń (ASF), w tym: mycia i odkażania rąk, oczyszczania i odkażania obuwi, bieżącego oczyszczania i odkażania narzędzi oraz sprzętów wykorzystywanych do obsługi świń.
- Nie będzie wymagane uniemożliwienie osobom postronnym wchodzenia do budynków, w których są utrzymywane świnię.
- Nie będzie obowiązkowe monitorowanie i zwalczanie gryzoni.
- W przypadku gospodarstw zlokalizowanych na obszarach objętych ograniczeniami w związku z występowaniem ASF i utrzymujących świnię wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny nie będzie obowiązku wykładania mat dezynfekcyjnych przed wejściami i wyjściami do gospodarstwa, a także przed wjazdami i wyjazdami z takich gospodarstw.

- Wprowadzono również zmiany w kwestii wykonywania badania laboratoryjnego w kierunku ASF w gospodarstwach zlokalizowanych na ww. obszarach objętych ograniczeniami, wykonywanych przy uboju świń na użytek własny. Badanie to dla wszystkich obszarów objętych ograniczeniami będzie wykonywane tylko w przypadku podejrzenia ASF. Decyzja dotycząca konieczności wykonania takiego badania pozostanie w gestii organów Inspekcji Weterynaryjnej.

Obniżone wymagania będą dotyczyć chowu świń na własny użytek, tj. na własne potrzeby, z tym że na obszarach wolnych od ASF będzie możliwe przemieszczenie świń pomiędzy gospodarstwami, w których utrzymuje się świnię wyłącznie w celu produkcji mięsa na użytek własny, jeżeli gospodarstwa te są położone na terenie tej samej gminy lub sąsiedniej gminy.

Należy pamiętać, nie ma ograniczeń ilościowych dotyczących chowu trzody chlewnej na własny użytek, jednak nie będzie można wprowadzać jej do obrotu.

Wyjazd studyjny pn. "Kobiety Wiejskie – rozwój kulturalny i społeczny" odbytego w dniach 13.05–14.05.2023 r.

Dnia 13 maja 2023 roku odbył się dwudniowy wyjazd studyjny pn. "Kobiety Wiejskie – rozwój kulturalny i społeczny" do nadmorskiej miejscowości Darłowo. Wyjazd organizowany był przez Panią Wandę Wilk Przewodniczącą Komisji ds. Rodzin z Obszarów Wiejskich Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej. Uczestnikami wyjazdu byli członkowie w/w Komisji oraz Zarząd Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Pierwszego dnia konferencję poprowadziła Pani Danuta Lebioda Przewodnicząca Rady ds. Kobiet i Rodzin z Obszarów Wiejskich przy KRIR oraz wiceprzewodniczącą Komisji Kobiet w sekretariacie Copa – Cogeca. Pani

Danuta Lebioda wygłosiła wykład nt. „Działalności Kobiet Wiejskich – rozwój kulturalny i społeczny”, który był wstępem do dalszych konwersacji. Zostały przedstawione ciekawe i życiowe przykłady kobiet innowacyjnych, rozwijających się w mniejszych miejscowościach. Zakończeniem wykładu było motto skierowane do kobiet wiejskich „To dusza i praca na rzecz drugiego człowieka czyni cię bogaczem”.

Kolejny wykład poprowadził Pan Jerzy Mariak Wiceprezes Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej oraz Pani Anna Rydzkowska Członkini Zarządu ZIR. Ich prelekcje dotyczyły obecnej sytuacji w rolnictwie. Aktualna sytu-

acja w rolnictwie pozostawia wiele do życzenia również ze względu na brak środków budżetowych na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Ten problem pojawił się już od wiosny 2022 roku i dotyczył m.in. dopłat bezpośrednich jak i kosztownej niezależności energetycznej, drogich nawozów, ograniczenia stosowania środków ochrony roślin, kryzysu branży produkcji trzody chlewnej.

Rynku zbóż i jego produktów jest bardzo ważnym segmentem gospodarki żywnościowej, zwłaszcza w kontekście kształtowania sytuacji wyżywieniowej i ekonomicznej ludności. W Polsce ziarna zbóż i ich

produkty pochodne od lat stanowią ważny element handlu zagranicznego. Rola handlu produktami rolnymi, stała się także niezwykle istotna w kwestii bilansowania rynku zbożowego i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego zarówno na świecie, jak i w Polsce. Jest to szczególnie widoczne w przypadku nadprodukcji zboża, gdzie działania firm handlowych pomagają przywrócić równowagę w niedoborach i nadmiarach w poszczególnych regionach.

Uczestnikom jeszcze długo pozostaną miłe wspomnienia z wyjazdu studyjnego i zapamiętają go na długo lata.

INFORMACJE KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

Posiedzenie Rady ds. Młodych Rolników

Rada ds. Młodych Rolników przy Krajowej Radzie Izby Rolniczych spotkała się w biurze W-MIR w Olsztynie.

W spotkaniu wzięli udział m.in.: pan Mirosław Borowski – Wiceprezes KRIR i jednocześnie Delegat W-MIR do KRIR wraz z panią Katarzyną Szczepaniak – Dyrektor biura KRIR oraz Za-

rząd W-MIR wraz z panią Jolantą Mackiewicz – Dyrektor biura W-MIR. Zachodniopomorską Izbę Rolniczą reprezentowali panowie: Mateusz Watral oraz Krzysztof Beca.

Podczas spotkania trwała dyskusja nt. dramatycznej sytuacji w polskim rolnictwie.

Zakaz prowadzenia tej samej uprawy w plonie głównym dłużej niż 3 lata

W odpowiedzi na wystąpienia Zarządu Krajowej Rady Izb Rolniczych z kwietnia 2023 roku o wydanie interpretacji w zakresie zakazu prowadzenia tej samej uprawy w plonie głównym dłużej niż 3 lata, resort rolnictwa przedstawił następujące wyjaśnienie:

„Mając na uwadze, że w 2022 r. podjęto decyzję o derogacji od stosowania normy GAEC 7 w 2023 r. (o czym informowano we wcześniejszej korespondencji, jak również informacja w tym zakresie była publikowana na stronie internetowej MRiRW:

- <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/odstepstwo-od-zakazu-produkcji-na-ugorach--rozporzadzenie-ke-opublikowane>
- <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zasady-stosowania-odstepstwo-dotyczacych-produkcji-na-ugorach-i>

zmianowania-upraw-w-2023-roku) to zgodnie z powyższym pierwszym rokiem kontroli realizacji normy będzie rok 2024.

Niemniej jednak, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników wspólnie z Komisją Europejską została wypracowana korzystna dla rolników interpretacja wdrażania wymogów normy GAEC 7 w części dotyczącej zmianowania upraw, co oznacza, że Agencja będzie weryfikować:

- 1) w roku 2024, czy na powierzchni co najmniej 40% gruntów ornych w gospodarstwie w porównaniu z rokiem 2023 jest prowadzona inna uprawa w plonie głównym;
- 2) na powierzchni wszystkich gruntów ornych prowadzenie takiej samej uprawy nie dłużej niż przez 3 lata, począwszy od roku 2023.

Oznacza to, że w 2026 r. taka sama uprawa w plonie głównym na tej samej działce rolnej w ramach całego gospodarstwa nie może się powtórzyć.

Jednocześnie, nadal zgodnie z przepisami krajowymi warunki dotyczące zmianowania określone w ww. pkt 1 i 2 uznaje się za spełnione, jeżeli rolnik wysieje na danej powierzchni w poprzednim roku (w odniesieniu do pkt 1, tj. zmianowania na 40% gruntów ornych) lub w ciągu trzech poprzednich lat (w odniesieniu do pkt 2, tj. zmianowania na wszystkich gruntach ornych), wsiewkę lub międzyplon ozimy lub międzyplon ścierniskowy.

Komunikat w tej sprawie został również umieszczony na stronie internetowej resortu rolnictwa. Niemniej jednak MRiRW zwraca się z uprzejmą prośbą o dalszą dystrybucję tej informacji”.

Nie będzie zmian gatunków w dopłatach do kwalifikowanego materiału siewnego

Odpowiadając na postulat Krajowej Rady Izb Rolniczych przedstawiony w piśmie z 28 marca 2023 r. w sprawie poszerzenia listy gatunków objętych dopłatami z tytułu zużycia do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany resort rolnictwa wyjaśnił następująco.

Program dopłat jest realizowany od 2007 r. Za główny cel dopłat przyjęto wzrost stosowania wysokiej jakości materiału siewnego, a przez to utrzymanie wysokiej jakości uzyskiwanych plodów rolnych. Dopłatami objęto najbardziej istotne z gospodarczego punktu widzenia gatunki roślin uprawnych, w przypadku których wymiana materiału siewnego była na niskim poziomie. Uznano, że kryterium tym odpowiadają gatunki należące do: zbóż: jęczmień, owies nagi, owies szorstki, owies zwyczajny, pszenica orkisz, pszenica twarda, pszenica zwyczajna, pszenżyto, żyto; roślin strącz-

kowych: bobik, groch siewny (odmiany rolnicze), łubin biały, łubin wąskolistny, łubin żółty, soja, wyka siewna; ziemniak.

Propozycja rozszerzenia listy gatunków roślin objętych dopłatą o jak największą liczbę gatunków nie znajduje oparcia w założeniach ww. programu.

W przypadku słonecznika, gryki, facelii oraz rzodkwi oleistej włączenie tych gatunków do listy gatunków objętych dopłatą obecnie nie wydaje się być zasadne.

Zaproponowane gatunki roślin, niezależnie od ich zalet, nie posiadają tak dużego potencjału gospodarczego jak gatunki objęte dopłatami. Ponadto w przypadku rzepaku i kukurydzy wymiana materiału siewnego jest na wysokim poziomie i nie wymaga wsparcia w tym przedmiocie.

Jeżeli zaistnieją przesłanki do poszerzenia listy gatunków zostanie dokonana przez resort rolnictwa stosowna analiza przepisów prawa w tym zakresie.

Potrzebne badania laboratoryjne zboża w portach 24/7

W związku z niepokojącymi informacjami napływającymi od rolników, Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych wystąpił 12 maja 2023 r. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Roberta Telusa o postawienie służb Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w stan wyższej gotowości, aby laboratoria badające zboże w portach były przygotowane do przeprowadzania kontroli przez sie-

dem dni w tygodniu i przez całą dobę, do czasu rozwiązania problemu nadmiaru zbóż w magazynach i na rynku.

Do Krajowej Rady Izb Rolniczych docierają informacje, że niektórzy kupujący odbierają zboże z magazynu rolnika wysyłając po nie transport. Do pierwszych kilku transportów towarów dostarczonych do portu, kupujący nie zgłasza uwag dotyczących ich

jakości. Następnie kupujący informuje rolnika, że w kolejnych transportach znaleziono robaki, o czym informuje on rolnika mailem lub telefonicznie. Po czym kupujący przedstawia rolnikowi żądanie obniżenia ceny za tonę (np. 50 PLN), jednocześnie grożąc zwrotem towaru i obciążeniem kosztami transportu sprzedającego, tj. rolnika. Rolnicy mają pewność, że wszystkie

transporty zboża pochodzącego z ich gospodarstwa są dobrej jakości, bez szkodników. Gdyby laboratoria były czynne przez całą dobę, możliwe by-

łoby przeprowadzanie badania zboża na bieżąco i nie dochodziłoby do prób wymuszenia obniżenia ceny. W związku z powyższym, celem uniknięcia

opisanej powyżej sytuacji Zarząd KRIR wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi aby wyeliminować sygnalizowane nieprawidłowości.

XVI Posiedzenie Krajowej Rady Izb Rolniczych

11 maja 2023 r. w Parzniewie odbyło się ostatnie Posiedzenie Krajowej Rady Izb Rolniczych VI kadencji. Gośćmi spotkania byli: Janusz Kowalski – Sekretarz Stanu w MRiRW, Waldemar Humięcki – Dyrektor Generalny KOWR, Jacek Paziewski – Zastępca Prezesa KRUS oraz Jacek Malicki – Dyrektor Oddziału Mazowieckiego KOWR.

Krajowa Rada Izb Rolniczych podczas XVI Posiedzenia przyjęła następujące stanowisko dotyczące aktualnej sytuacji w rolnictwie.

1. Krajowa Rada Izb Rolniczych pomimo podjętych działań Rządu nadal wyraża obawy co do stabilizacji sytuacji na krajowym rynku zbóż. Rolnicy i firmy skupowe wciąż dysponują dużymi zapasami, do żniw zostało 2 miesiące. Rolnicy obecnie nie sprzedają zboża ze względu na bardzo niską proponowaną cenę np. 700 zł/ t za pszenice, która obniżyła się o 200 zł na tonie w związku zapowiedzianą przez Rząd pomocą finansową dla rolników. Sytuacja cenowa na rynku zbóż pozostawia rolników w trudnej sytuacji finansowej.

Biorąc powyższe pod uwagę, KRIR wnioskuje o:

- jak najszybszą wypłatę rekompensat dla rolników, które zostały obiecane podczas negocjacji „okrągłego stołu” w Warszawie przez Wiceprezesa Rady Ministrów Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Henryka Kowalczyka i potwierdzone w Szczecinie przez obecnego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Roberta Telusa,
- pełną kontrolę produktów rolno-spożywczych przekraczających granice Polski,

– umożliwienie skorzystania ze wsparcia również gospodarstw dużym o areale powyżej 300 ha by miały możliwość skorzystania z pomocy do 300 ha,

– sprawdzenie przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów czy podmioty skupowe w ostatnim czasie nie zastosowały zmowy cenowej przy skupie zbóż.

2. Krajowa Rada Izb Rolniczych wnosi o pilne działania Rządu w celu ochrony krajowego rynku mleka, drobiu, jaj, owoców i warzyw w tym owoców miękkich.

3. KRIR wnioskuje o przegląd Planu Strategicznego dla WPR dotyczący ekoschematów. Wnosimy też o wycofanie się resortu rolnictwa z konieczności zachowywania przez rolników 80% okrywy do 15 lutego z wprowadzeniem możliwości wykonania orki po 30 października.

4. KRIR wnioskuje do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o jednolitą interpretację dotyczącą wniosków o dopłaty dla rolnictwa ekologicznego w zakresie nienakładania na rolników sankcji, w związku ze zmianą danych w systemie identyfikacji działek rolnych LPIS prowadzonym przez ARiMR, po złożeniu wniosków przez rolników, ale przed wypłatą płatności ekologicznych. Naniesienie nowych danych w 2022 r., spowodowało zmianę w systemie ARiMR gruntów ornych na TUZ, jednak w okresie składania wniosków w bazie występowały grunty orne i rolnicy wypełniali wnioski zgodnie z danymi zawartymi w tym czasie w systemie ARiMR, za co zostali ukarani sankcjami.

Spotkanie w MRiRW dotyczące szkód łowieckich spowodowanych przez ptactwo

18 maja 2023 roku, w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyło się spotkanie, które miało na celu omówienie problemu szkód w uprawach rolnych i gospodarce rybackiej, wynikających z działalności dzikiego ptactwa, takiego jak kruki, żurawie, gęsi czy kormorany. Gospodarzem tego spotkania był podsekretarz stanu Krzysztof Cieciora.

W spotkaniu uczestniczyli również sekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Edward Siarka, pełnomocnik rządu ds. leśnictwa i łowiectwa, dyrektor generalny ochrony środowiska Andrzej Szweda Lewandowski oraz prezes KRIR, Wiktor Szmulowicz, wiceprezes KRIR Mirosław Borowski oraz członek zarządu KRIR Ryszard Czaicki. Z ramienia Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej uczestnikami spotkania byli:

Prezes Andrzej Karbowy, Wiceprezes Jerzy Mariak oraz członkini zarządu Anna Rydzkowska.

Podczas dyskusji przedstawiciele samorządu rolniczego wyrazili swoje obawy dotyczące ekonomicznego wpływu szkód spowodowanych przez ptaki na ich uprawy. Zwrócili uwagę na trudności związane z identyfikacją odpowiedniego organu do uzyskiwania zezwoleń na działania mające na celu odstraszenie lub odstrzał ptaków. Przyczyną tych trudności są skomplikowane przepisy dotyczące klasyfikacji tych zwierząt jako zwierząt łownych lub objętych częściową ochroną. Rolnicy wyrazili również zaniepokojenie wzrostem populacji łosi i bobrów, co prowadzi do większego nacisku na środowisko. Oczekują oni otrzymania rekompensat za szkody spowodowane

przez te zwierzęta.

Podsekretarz stanu Krzysztof Cieciora poparł argumenty rolników i przypomniał o wniosku, który został skierowany do komisarza UE ds. środowiska, oceanów i rybołówstwa, Virginijusa Sinkeviciusa. Wniosek ten dotyczy potrzeby uregulowania na poziomie UE problemu populacji kormorana.

W celu wypracowania rozwiązań dotyczących szacowania szkód, podsekretarz stanu Krzysztof Cieciora zaproponował powołanie zespołu roboczego, w którego skład miałby wchodzić przedstawiciele rolników, administracji i nauki. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska opracuje również wytyczne dla rolników, które określa, w jaki sposób mogą oni ubiegać się o pomoc w zabezpieczeniu swoich gospodarstw i upraw przed szkodami.

PISMA KRIR

Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Warszawa, 27 kwietnia 2023 r.
Znak sprawy: DBD.pp.071.26.2023
Kontakt: Kancelaria MRiRW
e-mail: kancelaria@minrol.gov.pl

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: pisma znak: KRIR/KK/157/23

Szanowny Panie Prezisie,

W odpowiedzi na pismo w sprawie podjęcia działań mających na celu zmianę przepisów dotyczących rozdzielenia szacowania szkód w produkcji roślinnej i zwierzęcej, uprzejmie informuję, że z dniem 1 stycznia br. weszły w życie przepisy rozporządzenia Komisji UE nr 2022/2472 uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z powyższymi przepisami państwa członkowskie mogą udzielać pomocy na wyrównanie szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywalne z klęską żywiołową. Natomiast zgodnie z art. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia niekorzystne warunki pogodowe, takie jak: porównywalne z klęską żywiołową oznacza niekorzystne warunki pogodowe, które niszczą w przypadku sektora rolnego, ponad 30 % średniej produkcji obliczonej na podstawie okresu trzech lub czterech wcześniejszych lat lub średniej z trzech lat obliczonej na podstawie okresu pięciu lub ośmiu wcześniejszych lat.

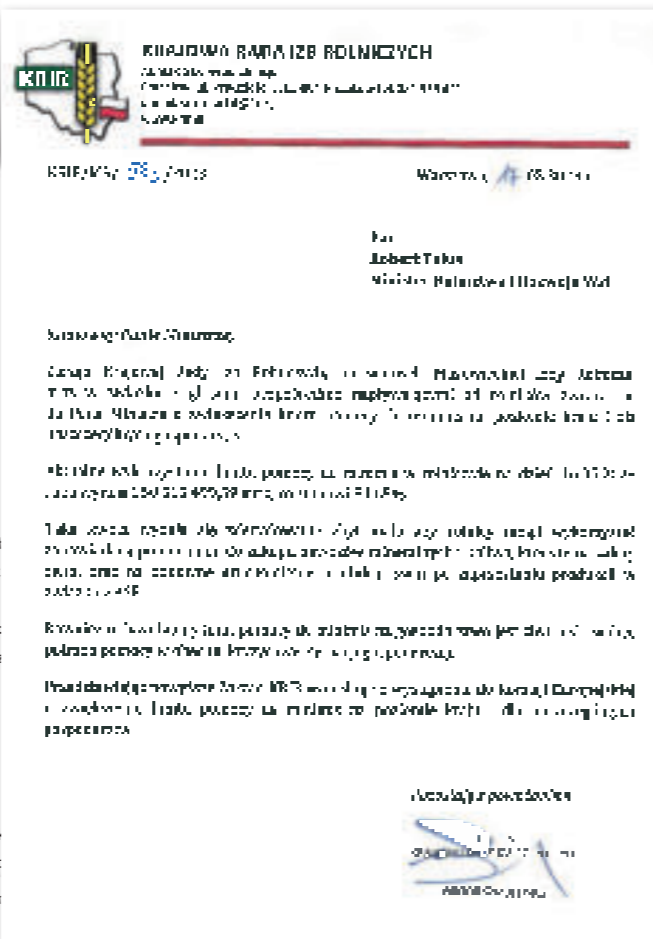
Jednocześnie uprzejmie informuję, że na etapie uzgodnień projektu powyższego rozporządzenia strona polska wniosła o obniżenie do 20% minimalnego poziomu szkod uprawniającego do uzyskania pomocy lub rozdzielenie produkcji roślinnej i zwierzęcej

W uzasadnieniu podnoszono, że z dotychczasowych doświadczeń wynika, że poziom wystąpienia niekorzystnego zjawiska klimatycznego wynoszący ponad 30% średniej rocznej produkcji jest za wysoki i powoduje wykluczenie z grona beneficjentów rolników, którzy mimo niższego poziomu szkód potrzebują pomocy, aby wznowić produkcję rolną po wystąpieniu szkód. Wskazywano również, że jeżeli gospodarstwo prowadzi dwa kierunki produkcji, poziom ten liczony jest obecnie dla całego gospodarstwa - zarówno produkcji roślinnej jak i zwierzęcej. Podkreślono, że nawet jeżeli straty wynoszą 100% produkcji, ale występują wyłącznie np. w uprawach, to poszkodowany może zostać pozbawiony prawa do pomocy ze względu na osiągnięty dochód z produkcji zwierzęcej i brak szkód w tej produkcji.

Przedstawiając powyższe należy zauważyć, że projekt powyższego rozporządzenia został przekazany w ramach konsultacji publicznych również Krajowej Radzie Izb Rolniczych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ryszard Bartosik
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/

INFORMACJE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

Posadź drzewa lub krzewy ze wsparciem ARiMR. Od 1 czerwca rusza nabór wniosków

Od 1 czerwca do 31 lipca 2023 roku potrwa nabór wniosków o wsparcie na zalesianie gruntów rolnych, tworzenie zadrzewień śródpolnych, zakładanie systemów rolno-leśnych oraz zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych. O fundusze na realizację tych czterech interwencji z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 będzie się można starać wyłącznie drogą elektroniczną.

Pomoc finansowa w ramach poszczególnych interwencji może dotyczyć maksymalnie 40 ha gruntów, które co do zasady są w posiadaniu składającego wniosek albo małżonka tej osoby. Jedynie w przypadku realizacji interwencji dotyczącej zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych, pomoc może być przyznana do powierzchni należących do wspólnoty gruntowej. Co istotne, beneficjentami nie będą mogły być reprezentujące Skarb Pań-

stwa w zakresie zarządzania mieniem jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

W ramach tych czterech interwencji pomoc można otrzymać na:

1. posadzenie lasu oraz jego ochronę przed zniszczeniem – to inwestycja musi zostać zrealizowana na gruntach objętych jednym planem zalesienia;
2. tworzenie zadrzewienia i jego ochrona przed zniszczeniem – to przedsięwzięcie trzeba przeprowadzić na gruntach stanowiących jeden zwarty obszar powiązany gospodarczo lub przyrodniczo. Powierzchnia zadrzewienia nie może być większa niż 0,5 ha, a szerokość działki musi mieścić się w przedziale od 4 m do 20 m;
3. zakładanie systemów rolno-leśnych i ich ochronę przed zniszczeniem – w tym przypadku inwestycje także trzeba wykonać na gruntach two-

rzących zwarty obszar. Ponadto drzewa lub krzewy trzeba posadzić na gruncie, na którym prowadzona jest działalność rolnicza. W przypadku gruntów ornych nasadzenie musi zostać wykonane w formie rzędów, jednego lub dwóch, oddalonych od kolejnych nasadzeń – także realizowanych w takich rzędach - o co najmniej 10 metrów i nie więcej niż 30 metrów. Co istotne drzewa lub krzewy muszą być sadzone w odległości co najmniej 3 metrów od siebie.

4. zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych – realizację takiego przedsięwzięcia wraz z ochroną przed zniszczeniem, trzeba wykonać na gruntach objętych planem inwestycji. Wnioski będą przyjmowane wyłącznie w formie elektronicznej – za pośrednictwem aplikacji eWnioskiPlus. Jeden formularz będzie uwzględniał wszystkie cztery interwencje.

Będą kredyty preferencyjne dla rolników poszkodowanych przez wojnę

Producenci rolni, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, będą się mogli ubiegać o kredyt z dopłatami do oprocentowania. Uruchomienie tego wsparcia nastąpi po wydaniu pozytywnej decyzji przez Komisję Europejską.

Producenci rolni zagrożeni utratą płynności finansowej będą się mogli

starać o wsparcie w postaci dopłat do oprocentowania kredytów udzielonych do 31 grudnia 2023 r. Okres otrzymywania pomocy to maksymalnie 36 miesięcy, oprocentowanie kredytu płacone przez kredytobiorcę w skali roku będzie wynosić 2 proc., a kwota kredytów udzielonych jednemu producentowi rolnemu nie będzie mogła przekroczyć 100 tys. zł.

Kredyty będą udzielane przez banki,

które podpisały lub podpiszą z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa umowę o współpracy i zdecydują się na wprowadzenie takich kredytów do swojej oferty. Weryfikacja wniosków rolników należy do banków, a pomoc ARiMR będzie polegała na spłacaniu za rolnika części oprocentowania. By zainteresowani tym wsparciem mogli z niego skorzystać, potrzebna jest zgoda Komisji Europejskiej.

Pomoc dla rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych – zapowiedź

Od 1 czerwca 2023 r. rolnicy, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przywozem zbóż z Ukrainy, będą mogli składać wnioski o wsparcie. Po-

moc będzie współfinansowana ze środków Unii Europejskiej.

Oferta skierowana jest do rolników prowadzących gospodarstwa rolne

o powierzchni nie większej niż 300 ha, którzy udokumentują sprzedaż kukurydzy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych, rzepaku lub

źródło: www.krir.pl

rzepiku. Transakcja taka musi nastąpić między 15 kwietnia a 15 czerwca 2023 r., a kupującym powinien być podmiot prowadzący działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż lub nasion oleistych. Istotne jest, by uprawy wymienionych roślin, były uwzględnione we wniosku o przyznania płatności

bezpośrednich w 2022 roku. Między innymi tego typu pomoc zapowiedziana została podczas piątkowej konferencji zorganizowanej w KPRM, w której udział wzięli premier Mateusz Morawiecki oraz minister rolnictwa Robert Telus.

Przypominamy, że w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnic-

stwa trwa nabór wniosków o pomoc dla producentów pszenicy lub kukurydzy, którzy ponieśli straty spowodowane agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Fundusze na ten cel pochodzą z budżetu krajowego. Więcej o tym wsparciu oraz o zapowiedzianych zmianach.

KPO: Wsparcie dla rolników na zakup i montaż silosów wraz z wyposażeniem

Od 5 czerwca do 5 lipca 2023 r. będzie się można ubiegać o wsparcie na przedsięwzięcia mające na celu poprawę infrastruktury magazynowej, które będą służyć zwiększeniu odporności gospodarstw rolnych na kryzysy. Pomoc pochodzi z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

O środki finansowe będą się mogli starać rolnicy, którym w 2022 roku

przyznano płatności bezpośrednio. Ważne, by mieli prawo do dysponowania nieruchomością, na której planują zrealizować inwestycję. Pomoc ma przysługiwać m.in. na zakup nowego silosu oraz stanowiących jego integralną część urządzeń lub elementów wyposażenia, np. wentylatorów czy oprogramowania. Wsparcie będzie dotyczyć także mon-

tażu i transportu. Dofinansowanie, w formie refundacji, standardowo wyniesie do 50 proc. kosztów kwalifikowanych, a 60 proc. jeśli chodzi o młodych rolników. Natomiast limit pomocy to, co do zasady, 50 tys. zł, a dla gospodarzy do 40. roku życia – 60 tys. zł. Wnioski będą przyjmowane za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ARiMR.

PROW 2014-2020: zmiany w harmonogramie naborów

Zachęcamy do skorzystania z pomocy w ramach kończącego się Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020. Przedstawiamy aktualny harmonogram trwających i planowanych naborów wniosków. Nabory kończą się 29 grudnia 2023 r.

Warto zwrócić uwagę, m.in. na następujące instrumenty wsparcia:

5 czerwca – 5 lipca 2023 r.: odbędzie się ostatni nabór wniosków o wsparcie w ramach Modernizacji gospodarstw rolnych, obszaru D – racjonalizacja

technologii produkcji, wprowadzenie innowacji, zmiana profilu produkcji, zwiększenie skali produkcji, poprawa jakości produkcji lub zwiększenie wartości dodanej produktu. Wsparcie dotyczy operacji, które będą przyczyniały się do poprawy konkurencyjności i zwiększenia rentowności gospodarstwa rolnego, w tym w wyniku jego restrukturyzacji.

Wrzesień/październik 2023 r.: odbędzie się nabór wniosków o wsparcie na Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azota-

nami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Wsparcie dotyczy operacji, które ułatwią gospodarstwom rolnym dostosowanie się do wymogów określonych w programie działań dotyczących przechowywania nawozów naturalnych oraz pasz soczystych, a także pozwolą na wyposażenie gospodarstw w sprzęt do aplikowania nawozów naturalnych.

Do 30 czerwca 2023 r.: trwa nabór wniosków o Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych – premia pielęgnacyjna i premia zalesieniowa.

Do 30 czerwca 2023 r.: trwa nabór wniosków o wsparcie w ramach działań: Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, Rolnictwo ekologiczne, Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW). Wniosek wraz z załącznikami może być także złożony w ciągu 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, tj. do 25 lipca 2023 r. Jednak za każdy dzień roboczy opóźnienia, licząc od 1 lipca 2023 r., płatność będzie zmniejszona o 1 proc. należnej kwoty płatności.

Terminy naboru wniosków zostaną ogłoszone na stronach internetowych

Od 24 maja hodowcy drobiu, bydła i świń, ubezpieczeni od ryzyka wystąpienia w ich gospodarstwach szkód spowodowanych salmonellą, będą mogli składać wnioski o dofinansowanie. Wsparcie to realizowane jest w ramach działania „Zarządzanie ryzykiem” z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Pomoc finansowa będzie mogła być przyznana hodowcom drobiu, bydła i świń, którzy mają zarejestrowaną działalność produkcyjną i ubezpieczyli zwie-

Samorządów Województw: nowy instrument wsparcia PROW 2014-2020 – Zarządzanie zasobami wodnymi. Wsparcie dotyczy inwestycji związanych ze zwiększaniem możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałaniem powodzi i suszy w zlewniach rolniczych.

Do 21 czerwca 2023 r.: trwa nabór wniosków o dofinansowanie na Zarządzanie ryzykiem – dopłaty do składek ubezpieczenia od strat spowodowanych chorobami zwierząt, czyli dofinansowanie kosztów zawarcia umów ubezpieczenia na warunkach komercyjnych z tytułu ubezpieczenia od strat

spowodowanych chorobami zwierząt, do których nie jest stosowana pomoc w ramach programów pomocy krajowej.

SZCZEGÓŁY

Szczegółowe informacje dotyczące sposobu ubiegania się o wsparcie w ramach PROW 2014-2020 można uzyskać w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub w Samorządach Województw.

Harmonogram znajduje się na stronie: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/harmonogram-naboru-wnioskow-prow-2014-2020>.

zęta od zachorowania na salmonellozę. Muszą oni również posiadać prawo do nieruchomości, na terenie której prowadzą chów, a umowa ubezpieczenia powinna obejmować co najmniej: 1000 sztuk rzeźnych kurcząt, gęsi, indyków i drobiu nieśnego; 14 sztuk świń; 4 sztuk bydła.

Pomoc przyznawana będzie w formie 70 proc. dopłaty do składki, pod warunkiem że z polisy wynika, że wypłata odszkodowania nastąpi w przypadku

wystąpienia szkód, które wyniosą ponad 20 proc. Co istotne, okres objęty umową nie powinien rozpoczynać się przed 1 kwietnia 2022 r., a zainteresowany dofinansowaniem nie może korzystać z innych dopłat do ubezpieczenia.

Wnioski od 24 maja do 21 czerwca 2023 r. będą przyjmować biura powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. To trzeci nabór w ramach tego działania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

INFORMACJE PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA

Wiosna jest okresem intensywnych prac polowych związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin. Nieprawidłowa ich aplikacja może stwarzać poważne zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt i środowiska oraz być przyczyną znoszenia środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu.

Każdy stosujący środki ochrony roślin planując chemiczną ochronę roślin musi podejmować kroki ograniczające maksymalnie zagrożenia. Bezpieczne stosowanie pestycydów związane jest z zachowaniem zasad tj.:

1. Stosowanie integrowanej ochrony roślin!

Użytkownicy profesjonalni, stosujący środki ochrony roślin są zobligowani do uwzględniania wymogów integrowanej

ochrony roślin określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin. Według wymienionego rozporządzenia producent rolny powinien przed zastosowaniem chemicznej ochrony roślin wykorzystać wszelkie dostępne działania i metody ochrony przed agrofagami aby ograniczyć stosowanie pestycydów. Stosowanie środków ochrony roślin powinno być również poprzedzone działaniami monitoringowymi w uprawie oraz podparte odpowiednimi instrumentami naukowymi i doradztwem. Jednym z podstawowych wymogów integrowanej ochrony roślin jest również ochrona organizmów pożytecznych oraz stwarzanie warunków sprzyjających ich występowaniu. W szczególności dotyczy to pszczoł i innych owadów zapylających

oraz naturalnych wrogów organizmów szkodliwych.

2. Używanie tylko legalnych środków ochrony roślin!

Do ochrony upraw można stosować wyłącznie środki ochrony roślin dopuszczone do obrotu i stosowania na podstawie wydanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zezwoleń lub pozwoleń na handel równoległy. Ich wykaz znajduje się w rejestrze udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

3. Kupowanie środków ochrony roślin wyłącznie od zarejestrowanych sprzedawców!

Środki ochrony roślin należy nabywać wyłącznie od przedsiębiorców uprawnionych do prowadzenia takiej

działalności i nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Rejestr przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie wprowadzania środków ochrony roślin do obrotu lub konfekcjonowania udostępniany jest na stronie internetowej PIORIN. Środków ochrony roślin nigdy nie należy kupować np.: na straganie, z bagażnika samochodu, z zagranicy oraz z nieznanymi źródłami w Internecie. Oferowane do sprzedaży preparaty muszą być w oryginalnych i szczelnie zamkniętych opakowaniach, a dołączona do nich etykieta w języku polskim.

4. Informowanie o planowanych zabiegach środkami ochrony roślin!

W większości etykiet środków ochrony roślin znajduje się zapis „Przed zastosowaniem środka należy poinformować o tym fakcie wszystkie zainteresowane strony, które mogą być narażone na znoszenie cieczy roboczej i które zwróciły się o taką informację”. Przedmiotowy zapis nakłada na stosującego pestycydy obowiązek informowania o planowanych zabiegach osoby bezpośrednio narażone na oddziaływanie środków ochrony roślin pod warunkiem, że zwróciły się do niego z takim wnioskiem.

5. Aplikowanie środków ochrony roślin tylko zgodnie z etykietą!

Przed każdorazową aplikacją należy obowiązkowo zapoznać się z zapisami etykiety środka ochrony roślin i tych zapisów należy bezwzględnie przestrzegać. W żadnym wypadku nie można

stosować środków ochrony roślin na rośliny oraz agrofagi, które nie zostały wyszczególnione w etykiecie. Nie wolno również przekraczać wskazanych dawek i liczby dopuszczonych zabiegów. Jedną z ważniejszych części etykiety, z którą należy również zapoznać jest rozdział „Warunki bezpiecznego stosowania środka” zawierający wytyczne dotyczące m.in. środków ostrożności, a w tym obowiązku wyznaczania stref ochronnych od zbiorników i cieków wodnych, czy zalecenia w zakresie ochrony pszczół i innych owadów zapylających. Etykiety środków ochrony roślin udostępnione są na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

6. Zachowywanie warunków prawidłowego stosowania środków ochrony roślin!

Użytkownicy profesjonalni muszą przestrzegać wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin tj. m.in. zachowywać minimalne odległości od określonych miejsc lub obiektów (np. 20 metrów od pasiek). Na terenie otwartym środki ochrony roślin można stosować, jeżeli prędkość wiatru nie przekracza 4 m/s.

7. Ukończenie szkolenia!

Osoby stosujące środki ochrony roślin muszą posiadać odpowiednie kwalifikacje potwierdzone zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin

lub doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, lub integrowanej produkcji roślin, lub innego dokumentu potwierdzającego uprawnienia do stosowania pestycydów.

8. Badanie i kalibracja sprzętu do stosowania środków ochrony roślin!

Na posiadaczach sprzętu do stosowania środków ochrony roślin ciąży obowiązek przeprowadzania okresowych badań potwierdzających sprawność techniczną. Pierwsze badanie nowego sprzętu przeprowadza się nie później niż po upływie 5 lat od dnia jego nabycia. Badania techniczne i kalibracja zapewniają prawidłową aplikację środków ochrony roślin. Potwierdzenie sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin wykonują jednostki do tych czynności uprawnione.

Użytkownik profesjonalny środków ochrony roślin w przypadku braku ważnego szkolenia i/lub przebadanego sprzętu do stosowania środków ochrony roślin przed rozpoczęciem chemicznej ochrony roślin powinien uzupełnić kwalifikacje i/lub poddać badaniom sprzęt w jednostkach do tego uprawnionych.

Rejestry przedsiębiorców i podmiotów prowadzących działalność w zakresie:

- prowadzenia szkoleń w zakresie środków ochrony roślin;
 - potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin
- udostępniane są przez wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa pod adresem <http://piorin.gov.pl/srodki-ochrony-roslin/rejstry/>.

9. Dokumentowanie wykonanych zabiegów środkami ochrony roślin!

Użytkownik profesjonalny jest zobligowany również do prowadzenia i przechowywania przez 3 lata dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin. W dokumentacji należy zanotować nazwę środka ochrony roślin, czas zastosowania i zastosowaną dawkę, obszar i uprawy, na których zastosowano środek ochrony roślin oraz wskazać sposób realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin poprzez podanie co najmniej przyczyny wykonania zabiegu środkami ochrony roślin.

SANKCJE KARNE!

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie stosowania środków ochrony

roślin stosuje sankcje karne wynikające z ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, tj. nakłada mandaty, a w przypadku stwierdzenia rażącego naruszenia przepisów może zostać wydana np. decyzja zakazująca stosowania środków ochrony roślin do

czasu ukończenia szkolenia podstawowego. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu środków ochrony roślin, które mogą mieć wpływ na przekroczenia norm pozostałości środków ochrony roślin PIORIN informuje Państwową Inspekcję

Sanitarną. Inspekcja prowadzi również współpracę z ARiMR i stwierdzone nieprawidłowości mogą mieć duży wpływ na wysokość wsparcia wypłacanego przez Agencję.

Źródło: www.piorin.gov.pl

INFORMACJE KASY ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Zasiłek macierzyński dla ojca dziecka

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od dnia 26 kwietnia 2023 r. ojciec dziecka objęty ubezpieczeniem społecznym rolników może ubiegać się o zasiłek macierzyński w wymiarze 9 tygodni. Zasiłek będzie przysługiwał ojcu, jeżeli w dniu 26 kwietnia br. matka dziecka była uprawniona do zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie będzie wypłacane w kontynuacji przyznanego wcześniej zasiłku macierzyńskiego matce dziecka.

Prawo do zasiłku będzie przysługiwało ojcu również z tytułu przysposobienia/ przyjęcia dziecka na wychowanie, w sprawie którego wydane zostało postanowienie sądu opiekuńczego o przysposobieniu rodzinie, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

Zasiłek macierzyński dla ojca przysługuje w wysokości 1000 zł miesięcznie. Kwotę świadczenia za niepełny miesiąc ustala się proporcjonalnie do liczby dni w tym miesiącu.

Ubezpieczonemu ojcu dziecka będzie przysługiwał zasiłek macierzyński, jeżeli wniosek o świadczenie złoży w terminie 3 miesięcy, od dnia zaprzestania pobierania zasiłku macierzyńskiego przez matkę.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2023 r. poz. 208 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 641).

Informacja o wysokości rocznej kwoty granicznej podatku dochodowego za 2023 r.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 kwietnia 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 486) roczna kwota graniczna należnego podatku dochodowego za 2023 r. od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej wynosi 4 088,00 zł.

Od 1 czerwca 2023 r. zmiana zasad przyznawania i wypłaty zasiłku pogrzebowego po osobach uprawnionych do emerytur/rent pracowniczych wypłacanych przez KRUS w zbiegu z emeryturami/rentami rolniczymi

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informuje, że od dnia 1 czerwca 2023 r. zasiłki pogrzebowe po zmarłych emerytach/rencistach uprawnionych do emerytur/rent rolniczych wypłacanych przez KRUS w tzw. zbiegu z emeryturą/rentą z systemu powszechnego i członkach ich rodzin będzie przyznawał i wypłacał Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Wobec powyższego od dnia 1 czerwca 2023 r. wnioski o zasiłek po-

grzebowy po ww. zmarłych osobach należy składać bezpośrednio do właściwego inspektoratu ZUS na druku Z-12, stosowanym w systemie powszechnym, który dostępny jest na stronie internetowej:

https://www.zus.pl/documents/10182/4447142/Z-12_pobierz+i+wydrukuj.pdf/e0fb33b4-5342-7cf5-3c73-ac32e51d-63c3?t=1674465505028

Złożenie wniosku do ZUS może nastąpić osobiście, listownie za pośrednictwem poczty lub przy użyciu swojego profilu PUE ZUS.

Zasiłki pogrzebowe po osobach podlegających ubezpieczeniu rolniczemu oraz pobierających rolnicze świadczenia emerytalno-rentowe i członkach ich rodzin, nadal przyznaje i wypłaca KRUS.

Źródło: www.krus.gov.pl

KRUS informuje i przypomina: Bezpiecznie na wsi mamy, niebezpiecznych substancji unikamy – podsumowanie konkursów prewencyjnych skierowanych do najmłodszych mieszkańców terenów wiejskich

W tym roku, już po raz trzynasty przeprowadzony został przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwową Inspekcją Pracy oraz Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla Dzieci z wiejskich szkół podstawowych. Hasło Konkursu „Bezpiecznie na wsi mamy, niebezpiecznych substancji unikamy”, nawiązywało do tegorocznej kampanii prewencyjnej prowadzonej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaprosiła także dzieci rolników do udziału w IV Ogólnopolskim Konkursie na Rymowankę dla Dzieci o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym pod Patronatem Honorowym Ministra Edukacji i Nauki. Hasło przewodnie Konkursu było również dyktowane kampanią prewencyjną Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, dotyczącą bezpieczeństwa podczas pracy z niebezpiecznymi substancjami „Bezpiecznie na wsi mamy, niebezpiecznych substancji unikamy”.

Celem obu Konkursów było promowanie wśród dzieci pozytywnych zachowań związanych z pracą i zabawą

na terenach wiejskich, przekazywanie im podstaw wiedzy z zakresu BHP oraz popularyzowanie wykazu czynności szczególnie niebezpiecznych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, których nie wolno powierzać dzieciom poniżej 16 lat.

Konkurs Plastyczny był skierowany do uczniów szkół podstawowych na obszarach wiejskich w dwóch grupach wiekowych, z klas 0-III oraz IV-VIII. Zadanie polegało na wykonaniu dwuwymiarowej pracy w formacie A-3, w dowolnej technice plastycznej, na temat zapobiegania występującym w gospodarstwach rolnych wypadkom oraz chorobom zawodowym rolników. Przy ocenie prac Komisja Konkursowa punktowała zgodność z ideą konkursu, jej trafne przedstawienie oraz walory estetyczne. W etapie wojewódzkim ocenie poddano 478 prac wykonanych przez dzieci z 74 szkół z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Konkurs na Rymowankę był przeznaczony dla dzieci urodzonych w latach 2008-2012, których przynajmniej jeden z rodziców lub opiekun prawny podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie przyjmowania zgłoszeń do Konkursu. Zadanie polegało na ułożeniu rymowanki, składającej się

z minimum czterech wersów, popularyzującej sposoby ograniczania ryzyka oddziaływania substancji szkodliwych na istoty żywe i skażenia środowiska naturalnego w gospodarstwach rolnych. W etapie wojewódzkim poddano ocenie 27 prac z województwa zachodniopomorskiego, które spełniały warunki formalne Regulaminu Konkursu.

W dniu 17 kwietnia 2023 roku w siedzibie Oddziału Regionalnego KRUS w Koszalinie, zebrały się dwie Komisje Wojewódzkie dotyczące obu Konkursów, składy których tworzyli pracownicy KRUS oraz przedstawiciele instytucji około rolnych. Pierwsze prace komisyjne zaczęła Komisja Wojewódzka Konkursu dla Dzieci na Rymowankę wybierając trzech laureatów, którymi zostali: Aleksandra Bruska z Pokrzywna, Wiktoria Kanclerowicz z Daleszewa oraz Jakub Litwin z Garbna. Zwycięzcom zostaną wręczone nagrody rzeczowe ufundowane przez OR KRUS w Koszalinie, Okręgową Inspekcję Pracy w Szczecinie, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Szczecinie, Zachodniopomorską Izbę Rolniczą w Szczecinie, Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie, Kuratorium Oświaty w Szczecinie oraz AGRO Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych.

Ze względu na wspaniałą twórczość wszystkich uczestników Konkursu, Komisja postanowiła nagrodzić wyróżnieniami 24 rymowanki, które spełniały warunki formalne zamieszczone w Regulaminie i także wręczyć nagrody rzeczowe ufundowane przez Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Koszalinie oraz Państwową Inspekcję Pracy w Szczecinie. Niestety nie wszystkie nadesłane prace spełniały wymagania formalne, lecz ze względu na zaangażowanie i kreatywność Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Koszalinie postanowił przyznać drobne upominki za uczestnictwo w ww. przedsięwzięciu.

Po wyborze laureatów Konkursu dla Dzieci na Rymowankę, swoje obrady

rozpoczęła Komisja Wojewódzka Konkursu Plastycznego, skład której również tworzyli pracownicy KRUS i przedstawiciele instytucji około rolnych oraz członkini Związku Plastyków Artystów Rzeczypospolitej Polskiej Oddziału Koszalińskiego, wyłaniając po trzech laureatów oraz po 10 wyróżnień najciekawszych prac z każdej grupy wiekowej.

Zdobywcą pierwszego miejsca w województwie zachodniopomorskim, w grupie wiekowej klas 0-III została Zofia Daranowska, uczennica klasy 1 ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Trzyglowie, natomiast w grupie wiekowej klas IV-VIII, pierwsze miejsce zajęł Jakub Kuk, uczeń klasy 8 ze Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja w Karnwinie. Miejsce drugie w pierwszej kategorii wiekowej zajęła Inga Machnio, uczennica Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ziemi Świdwińskiej w Lekowie. W kategorii drugiej miejsce to zostało przyznane Wiktorii Stankiewicz ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Chwarstnicy. Miejsce trzecie w kategorii wiekowej klas 0-III zajęł Jan Ebert, uczeń Szkoły Podstawowej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Bornem Sulinowie, natomiast w kategorii wiekowej klas IV-VIII miejsce to zostało przyznane Marcelowi Szymczakowi, uczniowi Zespołu Szkół Publicznych w Karnicach. Laureaci miejsc od I do III nagrodzeni zostaną atrakcyjnymi nagrodami rzeczowymi, ufundowanymi przez OR KRUS w Koszalinie, Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, Okręgową Inspekcję Pracy w Szczecinie, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Szczecinie, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w Koszalinie, Zachodniopomorską Izbę Rolniczą w Szczecinie, Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie oraz AGRO Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych.

Dodatkowo Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w Koszalinie, przyznała nagrody pocieszenia, wyróżniając po jednej pracy wykonanej przez uczniów szkół podstawowych z województwa zachodniopomorskiego, z obu grup wiekowych.

Prace plastyczne sześciorga laureatów, jak również rymowanki, które zajęły trzy pierwsze miejsca w etapie wojewódzkim będą reprezentować nasze województwo w etapie centralnym konkursów. Ogłoszenie wyników i wręczenie nagród nastąpi przed zakończeniem roku szkolnego 2022/2023. Lista

Komisja Konkursowa z nagrodzonymi pracami plastycznymi

laureatów jak i ilustracje nagrodzonych prac będą dostępne na stronie internetowej www.krus.gov.pl

W tegorocznej edycji obu konkursów, pomysłowość dzieci, jak zawsze była niezawodna. W Konkursie Plastycznym sięgały one po różnego rodzaju techniki plastyczne, znakomicie obrazując przesłanie hasła konkursowego. Kreatywność prac cieszy organizatorów i patronatów konkursów. W dalszym ciągu zainteresowanie tą formą popularyzacji działań prewencyjnych Kasy wskazuje na potrzebę edukowania dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa pracy i zabawy na wsi, w sposób dla nich atrakcyjny i zachęcający do współudziału. W tym miejscu pragniemy zaapelować zarówno do dzieci, jak i ich rodziców, aby szczególnie w okresie wakacyjnym zwiększyli swoją czujność i skupili uwagę na unikaniu licznych zagrożeń wypadkowych, występujących w środowisku wiejskim. Nawiązując do idei Konkursów, OR KRUS w Koszalinie przypomina o wykazie czynności szczególnie niebezpiecznych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, których nie wolno powierzać dzieciom poniżej 16 roku życia.

Zabronione jest kierowanie ciągnikami rolniczymi i obsługiwanie maszyn rolniczych oraz przebywanie w strefie pracy maszyn i pojazdów rolniczych. Nie wolno angażować dzieci do pomocy przy sprzęganiu oraz pozwalać im na przebywanie pomiędzy ciągnikiem a sprzęganą maszyną. Niebezpieczne dla dzieci są prace związane z obsługą maszyn stacjonarnych, zwłaszcza: sieczkarni, śrutowników, gniotowników, mieszalników, rozdrabniaczy, dmuchaw, przenośników ślimako-

wych i taśmowych. Niedopuszczalne jest przebywanie osób na pomostach załadunkowych siewników i sadzarek do ziemniaków w trakcie pracy tych maszyn. Dzieciom nie wolno uczestniczyć w przerynaniu drewna pilarką tarczową, (tzw. krajegą lub cyrkularką) – jedną z najniebezpieczniejszych maszyn w gospodarstwie. Nie mogą wykonywać prac związanych ze ściąganiem i ściąganiem drzew zawieszonych oraz załadunkiem i rozładunkiem drewna. Należy wykluczyć je z udziału w czynnościach pomocniczych, związanych ze ścinką i rąbaniem drewna. Obsługa zwierząt o dużej masie ciała, jak bydło, trzoda chlewna, szczególnie samców rozplodowych, a także samic karmiących, powinna być dokonywana przez doświadczonych i zdrowe dorosłe osoby, najlepiej przez silnych mężczyzn. Do czynności niebezpiecznych dla najmłodszych należą: załadunek i rozładunek zwierząt, a także prace przy uboju i rozbiorze zwierząt. Należy chronić dzieci przed dostępem do substancji chemicznych stosowanych w gospodarstwie, w tym przede wszystkim do substancji żrących, paliw, chemicznych środków ochrony roślin, nawozów (szczególnie wapna palonego). Nie wolno powierzać im prac z użyciem rozpuszczalników organicznych ani narażać ich na kontakt z tymi substancjami. Dzieci nie wolno angażować do rozpalania i obsługi pieców centralnego ogrzewania. Prace w silosach i zamkniętych zbiornikach, a także opróżnianie zbiorników szamb, wywóz gnojówki i gnojowicy, to czynności szczególnie niebezpieczne – nigdy nie powinny uczestniczyć w nich dzieci. Wszelkie prace na wy-

Komisja Wojewódzka Konkursu dla Dzieci na Rymowankę

sokości, np. na pomostach, drabinach, drzewach, dachach, powinny być wzbronione dzieciom z uwagi na zagrożenie upadkiem.

Nie należy również powierzać kopania rowów i dołów oraz wykonywania jakichkolwiek czynności w wykopach. Dzieci nie mogą przebywać w środowisku o dużym natężeniu hałasu, niedostatecznym oświetleniu, w pomieszczeniach zapyłonych pyłami pochodzenia

roślinnego oraz wykonywać czynności narażających je na kontakt z chorobotwórczymi czynnikami biologicznymi (bakteriami, roztocznymi, pasożytami zwierzęcymi, grzybami). Nie powinny wykonywać prac wymuszających długotrwałe przyjmowanie nienaturalnej pozycji ciała. Dodatkowo nie powinny uczestniczyć w czynnościach związanych z dźwiganiem i ręcznym przenoszeniem ciężkich przedmiotów.

Gratulując zwycięzcom etapu wojewódzkiego oraz dziękując wszystkim pozostałym uczestnikom, życzymy udanych i bezpiecznych wakacji i już dziś zapraszamy do udziału w kolejnych edycjach.

Anna Wołk

Starszy Referent

Samodzielnego Referatu Prewencji, Rehabilitacji i Orzecznictwa Lekarskiego KRUS OR w Koszalinie

Kategoria klas 0-III

I miejsce – Zofia Daranowska
uczenica Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II
w Trzygłowie

II miejsce – Inga Machnio
uczenica Publicznej Szkoły Podstawowej
im. Ziemi Świdwińskiej w Lekowie

III miejsce – Jan Ebert
uczeń Szkoły Podstawowej
im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Bornem Suliniowie

Kategoria klas IV-VIII

I miejsce – Jakub Kuk
uczeń Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja
w Karwinie

II miejsce – Wiktoria Stankiewicz
uczenica Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II
w Chwarstnicy

III miejsce – Marcel Szymczak
uczeń Zespołu Szkół Publicznych w Karnicach

Doskonały start sumitów Spartakusa Pyrzyce na Pucharze Polski

Bardzo dobrze zaprezentowali się zawodnicy Spartakusa Pyrzyce na Pucharze Polski Juniorów młodszych w sumo w Kielcach, w dniach 13–14.05.2023 r. Podopieczni trenera Grzegorza Jaski, w silnie obsadzonych zawodach, w których startowało łącznie 235 kadetów i kadetek wywalczyli 6 medali – 1 złoty, 1 srebrny i 4 brązowe.

Indywidualnie medale zdobyli:

- Złoty medal w kat. wag. – 80 kg – Paweł Polberk, uczeń Zespołu Szkół Nr 1 w Pyrzycach
- Srebrny medal w kat. wag. – 55 kg – Rafał Kowalczyk, uczeń Zespołu Szkół Nr 1 w Pyrzycach
- Brązowy medal w kat. wag. 100 kg – Maciej Kuzdak, uczeń Szkoły Podstawowej w Żabowie
- Brązowy medal w kat. wag. 100 kg – Marcel Nowak, uczeń Zespołu Szkół Nr 2 w Pyrzycach
- Brązowy medal w kat. open – Michał Burak, uczeń Zespołu Szkół Nr 2 w Pyrzycach
- Brązowy medal w kat. open – Maciej Kuzdak, uczeń Szkoły Podstawowej w Żabowie

Dzięki zdobyciom medalowym jak również miejscom punktowanym przez pozostałych walczących: Tomasza Ra-

jewskiego i Filipa Fidera, reprezentacja Spartakusa Pyrzyce zwyciężyła w punktacji klubowej w grupie juniorów młodszych, pozostawiając za sobą 30 klubów z całej Polski.

Należy dodać, że był to świetny start w wykonaniu Pawła Polberka i Macieja Kuzdaka, którzy walczyli o paszport na Mistrzostwa Świata do lat 18 w sumo,

które odbędą się w tym roku w październiku w Japonii. Ostatnią kwalifikacją do ww. zawodów będą Mistrzostwa Polski Kadetów w Świdnicy, w dniach 26–27.05.2023 r.

Wszystkim zawodnikom gratulujemy sukcesów, a kadrcze trenerskiej dziękujemy za dobre przygotowanie sumitów.

PRZEPIS

SMAKI ZAMKNIĘTE W SŁOIKU

Żeberka w przyprawach

Żeberka paski, sól, pieprz czarny, pieprz ziołowy, majeranek, ziele angielskie, liść laurowy, czosnek. Żeberka myjemy, osuszamy, nacieramy przyprawami, podsmażamy na patelni na smalcu na złoty kolor, przekładamy do wyparzonych słoików, dodajemy ziele angielskie, liść laurowy, czosnek, zalewamy sosem ze smażenia z małą ilością wody, zakręcamy i gotujemy przez 2,5 godz. Po tym czasie odstawiamy na bok do następnego dnia, po czym gotujemy następnego dnia 1 godz. Gdy wystygną są gotowe do spożycia na zimno oraz na ciepło do obiadu. Po takim przygotowaniu mogą stać w spiżarni nawet pół roku.

Smacznego życzy KGW GIEZKOWO

Administratorem danych osobowych jest Zachodniopomorska Izba Rolnicza, ul. Chmielewskiego 22a, 70-028 Szczecin (dalej: ZIR). Informacja o ochronie danych osobowych w ZIR: <https://www.zir.pl/rodo>

ROLNIKU... PRZEDSIĘBIORCO!

Zachęcamy do umieszczania w naszym „Echu Zachodniopomorskiej Wsi...” swoich reklam! Docieramy jako **bezpłatny** miesięcznik do rolników, instytucji okołorolniczych, szkół i urzędów.

Warto – ceny bardzo przystępne!

Szczegóły:
tel. 91 484 40 72, e-mail: izba@zir.pl
tel. 94 346 05 14, e-mail: koszalin@zir.pl

UWAGA!

**ZAMÓW
REKLAMĘ
JUŻ TERAZ!**

Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu oferuje sprzedaż jaj z chowu ściółkowego oraz wolno wybiegowego dla klientów indywidualnych i hurtowych. Stosowany u nas system chowu kur niosek gwarantuje wysoką jakość i smak jaj, które są bardzo powszechnym i częstym składnikiem naszego menu. Doskonała jakość naszych jaj to zasługa kur, które karmione są paszami wyprodukowanymi ze zbóż naszego gospodarstwa. W 2019 r. powiększyliśmy swoją produkcję o nowo wybudowany kurnik, w którym zastosowano najnowocześniejszy system chowu kur niosek na wolnym wybiegu.

Cały proces produkcji jest pod stałą kontrolą weterynaryjną oraz przestrzegamy rygorystycznego systemu kontroli jakości jaj przeznaczonych do sprzedaży.

Jaja konsumpcyjne sprzedajemy w opakowaniach po 10, 12, 30 szt. Ofertę kierujemy do właścicieli sklepów spożywczych, cukierni, restauracji, barów, zakładów żywienia zbiorowego, placówek pomocy społecznej, szpitali.

Jaja dostarczane są przez Zakład Pakowania Jaj Mariusz Rydzkowski, który własnym transportem dowozi je w odległości do ok. 200 km gwarantując niezawodną jakość i świeżość.

OFERTA HANDLOWA

KLASY WAGOWE JAJ:

- XL (73 g i więcej)
- L (63–73 g)
- M (53–63 g)
- S (50–55 g)

KONTAKT

Gospodarstwo Rolne Ferma
Drobiu Witold Rydzkowski
ul. Połczyńska 6, 78-220 Tychowo
tel. +48 606 685 993

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEN WZAJEMNYCH
T U W

Pomorskie Biuro Regionalne z siedzibą w Koszalinie
ul. Słowińska 5, 75-846 Koszalin
T. +48 94 342 03 90, e-mail: koszalin@tuw.pl

Oddział w Szczecinie
ul. Poczтовая 12, 70-360 Szczecin
T. +48 91 484 99 67, e-mail: szczecin@tuw.pl

NOWY PAKIET AGROCASCO W OFERCIE TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH „TUW”

Mechanizacja i automatyzacja prac są nieodłącznym elementem współczesnego rolnictwa. Postęp technologiczny na dobre zagrościł także i na polskich polach. Wyśłużone Ursusy i Bizony zostały zastąpione przez warte setki tysięcy złotych nowoczesne i wydajne maszyny. Wraz z rozbudową parków maszynowych rosną także oczekiwania rolników wobec produktów ubezpieczeniowych zapewniających ochronę sprzętu rolniczego.

Agrocasco w nowym wydaniu

W odpowiedzi na te potrzeby Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” opracowało nowy pakiet Agrocasco. Sprzęt rolniczy może zostać objęty ochroną ubezpieczeniową w jednym z trzech wariantów: Mini, Standard i Super dopasowanych do różnych potrzeb klienta. Dodatkowo, w ramach pakietu znalazły się także ubezpieczenia: szyb sprzętu rolniczego, następstw nieszczęśliwych wypadków operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego, ochrony prawnej oraz odpowiedzialności cywilnej z tytułu międzysąsiedzkich usług maszynowych.

Ochrona nie tylko dla nowych maszyn

Nowe Agrocasco w TUW „TUW” trafia w potrzeby klientów poszukujących szerokiego zakresu ochrony ubezpieczeniowej zarówno dla nowego sprzętu jak i sprzętu, który lata świetności ma już za sobą.

W wariantcie MINI, w atrakcyjnej cenie, sprzęt rolniczy zostaje objęty ochroną przed zdarzeniami losowymi (m.in. pożar, powódź, upadek drzew lub masztów, zapadanie lub osuwanie się ziemi) występującymi relatywnie rzadko, ale za to często skutkującymi poważnymi zniszczeniami. W wariantcie tym nie występują ograniczenia wiekowe względem sprzętu zgłaszanego do ubezpieczenia, a czynności związane z zawarciem umowy ubezpieczenia zostały ograniczone do niezbędnego minimum.

Kradzież w STANDARDZIE

Wariant STANDARD zapewnia ubezpieczenie w formule All Risks (wszystkie ryzyka), dzięki czemu w zakresie ubezpieczenia mieszczą się wszystkie najczęściej występujące rodzaje szkód w sprzęcie rolniczym, w tym spowodowane kradzieżą lub usiłowaniami kradzieży. W ostatnich latach bowiem łupem złodziei coraz częściej stają się nie tylko luksusowe samochody, lecz także drogie ciągniki lub maszyny rolnicze.

Ubezpieczenie obejmuje także koszty holowania lub transportu oraz wartość plodów rolnych zniszczonych wskutek szkody powstałej w trakcie transportu ubezpieczonym sprzętem rolniczym. Jeśli wiek sprzętu rolniczego w dniu powstania szkody nie będzie przekraczał 15 lat, odszkodowanie będzie przysługiwać także za szkody powstałe w wyniku awarii spowodowanej przedostaniem się do wnętrza sprzętu rolniczego ciała obcego lub przegrzaniem przez zwierzę-

ta (np. gryznie, kuny) wiązek elektrycznych, a także za uszkodzenie ogumienia, powstałe bez jednoczesnego uszkodzenia innych części sprzętu rolniczego.

Ochrona dla wymagających

Wariant SUPER jest odpowiedzią na potrzeby klientów poszukujących produktu ubezpieczeniowego zapewniającego najwyższy poziom ochrony. Jego wyróżnikiem jest brak jakichkolwiek fransyz i udziałów własnych w szkodzie. W tym wariantcie zakres ochrony ubezpieczeniowej, dostępny w wariantcie STANDARD, został dodatkowo rozszerzony o uszkodzenia szyb sprzętu rolniczego, powstałe bez jednoczesnego uszkodzenia innych części, a także o koszty wynajęcia zastępczego sprzętu rolniczego. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia klient ma zagwarantowaną stałą sumę ubezpieczenia, a w przypadku powstania szkód częściowych – zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia oraz zniesienie amortyzacji części, aż do przekroczenia przez sprzęt rolniczy wieku 15 lat. Limity odpowiedzialności mające zastosowanie w wariantcie SUPER należą do jednych z najwyższych na rynku.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” zachęca do skorzystania z oferty ubezpieczenia sprzętu rolniczego Agrocasco, w celu poznania bliższych informacji zapraszamy do odwiedzania strony internetowej www.tuw.pl, jednostek terenowych Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” lub skontaktowania się z agentami na terenie całego kraju, którzy udzielą wszystkich niezbędnych informacji i pomogą w wyborze optymalnego wariantu ubezpieczenia.

www.tuw.pl

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą: 02-793 Warszawa, ul. Raabego 13

O80

FITOVALOR®

Innowacyjny preparat
organiczno – mineralny
przeznaczony do stosowania
**na wszystkie
rodzaje gleb i upraw**

Wysoka koncentracja składników i zastosowana przez autorska technologia wytwarzania preparatu sprawia, iż koncentrat O-80 w znaczący sposób **poprawia jakość gleby i zwiększa plon**

50-100%

już po 3 latach

stosowania, lub do 30% przy zastosowaniu w pierwszym roku.

➤ [zobacz więcej na fitovalor.pl](http://fitovalor.pl)

- Przyspiesza wzrost rośliny i jej początkowy rozwój
- Skraca czas dojrzewania plonów oraz zwiększa ich ilość i jakość
- Działa kompleksowo, zwiększając odporność roślin na choroby, suszę i niskie temperatury
- Przyspiesza metabolizm, wzmacnia fotosyntezę i biomasę
- Stymuluje rozwój systemu korzeniowego roślin
- Poprawia właściwości chemiczne, fizyczne i biologiczne gleby
- Przyjazny dla ludzi i zwierząt
- Związki chelatowe umożliwiają roślinom przyswajanie mikroelementów aż do 90%

FITOVALOR SP. Z O.O.

ul. MARCINA BYLICY 2, 32-300 OLKUSZ

tel.: +48 515 115 586 • email: info@fitovalor.pl

eI-logic
INDUSTRIAL
INSTALLATIONS

instalacje przemysłowe
i elektryczne

eI-logic.pl

SI4

projektowanie i budowa
maszyn dla przemysłu

si4.pl

SONING

cyfrowa transformacja
działań biznesowych

sonnig.eu

Zapraszamy również do zapoznania się
z **naszymi pozostałymi markami**